

محله احمدآباد مشهد، چطور از یک منطقه باغی در اوایل قرن چهاردهم
به منطقه پرخوردار شهری تبدیل شد؟

۵۴

سرگذشت مزرعه حاج احمد آقا

عکس: فاطمه جاهدی/شهرآرا

همراه با خاطرات حسین فروتن
در روستای فراموش شده نخودک

به دنبال یک قرانی
در تپه‌های خاکی

۶

ساکنان کوچه شهیدآفتابی ۶

هنوز درگیر آسیب‌های آتش‌سوزی تیرماه هستند
وضعیت یخ‌زده خانه‌های بدون گاز

۳

پدربزرگ‌ها و نوه‌های محله احمدآباد
در مسجدالنبی (ص) گردهم آمدند
حس خوب دوباره پدر شدن

۷

مدیر پروژه بهسازی و سامان دهی محله آبکوه
به گلایه های مردم از پرشدن چاه های جذبی پاسخ داد

اجرای طرح آگو نیمه اول سال آینده

تهیه شود که این فرایند حدود سه ماه به طول می انجامد. نایب رئیس شورای اسلامی شهر مشهد ادامه می دهد: وظیفه شهرداری، مطالعات و اجرای زیرساخت هاست، اما سرعت بخشیدن به نوسازی و بهسازی بافت محله، با مشارکت مردم میسر خواهد شد. وی در این باره بر لزوم تسهیل تعامل با اداره آب و فاضلاب برای رفع سریع تر این مشکل تأکید کرد.

مطالعات آغاز شده است

مدیر پروژه بهسازی و سامان دهی محله آبکوه با اشاره به درخواست های مکرر ساکنان برای اجرای طرح آگو، با بیان جزئیات فنی و زمان بندی طرح، توضیح می دهد: به دلیل تغییرات گسترده در این محله، داده های بر و گف و شیب بندی معابر به صورت دقیق در دسترس نیست و این امر برنامه ریزی های مارا با چالش مواجه کرده است.

امیرحیدرپور ادامه می دهد: با اداره آب و فاضلاب هماهنگی های لازم برای احداث شبکه فاضلاب انجام شده و طرح بر اساس معابر موجود پایه ریزی شده است. اما قبل از اجرای طرح آگو باید شیب بندی های معابر و نکات فنی آن از سوی مشاوران متخصص بررسی و ثبت شود.

وی می گوید: با پیگیری های مدیریت شهری در این مدت، مشاور طرح تعیین می شود و در هفته جاری، کار خود را برای نقشه برداری و تعیین شیب های دقیق معابر آغاز می کند.

حیدرپور یادآور می شود: با وجود این، اجرای این طرح تا زمستان امسال میسر نیست و با فرض تأمین اعتبار، اجرای آن به نیمه اول سال آینده موکول می شود.

نگرانی ساکنان از آسیب های جدی به خانه ها

یکی از ساکنان محله به نام رضا حسینی با بیان اینکه این مشکل برای خانه هایی که زیرزمین دارند، به معضلی جدی تبدیل شده است، می گوید: دیوارهای برخی از خانه های ما بر اثر نفوذ رطوبت، نم کشیده است و این ترس وجود دارد که مبادا آسیبی جدی به سازه وارد شود.

او با اشاره به برگزاری جلسات متعدد شهرداری در مساجد محله، ادامه می دهد: این پیگیری ها شایسته قدردانی است، اما آنچه برای ما ناهایی محسوب می شود، دیدن نتایج عملی و اجرایی شدن وعده ها در محله است.

محمد رضا اسکندری، دیگر ساکن این محله، نیز با تأیید این موضوع، خواستار سرعت بخشیدن به کارهاست. او می گوید: با توجه به توضیحات مسئولان، حداقل کاری که می توانند زودتر برای ما انجام دهند، اجرای طرح جمع آوری آب های سطحی است. از شهرداری درخواست می کنیم هر چه سریع تر اقدامات لازم را انجام دهد تا اداره آب و فاضلاب بتواند کار اجرای طرح فاضلاب را آغاز کند. ما خواستار شتاب در بخش اجرایی هستیم.

تسهیل کارها در کنار مردم

عضو کمیته نظارتی شهرداری منطقه یک، مشکل آب های سطحی در محله آبکوه را ناشی از قصور مدیریت شهری می داند و می گوید: این معضل نتیجه انجام ندادن بموقع کارها بوده است. خلیل موحدی با اشاره به جزئیات فنی طرح توضیح می دهد: به دلیل ناهمسطح بودن معابر، برای اجرای پروژه جمع آوری آب های سطحی باید ابتدا با حضور یک مشاور، طرح مناسبی

حمیده صفائی امشکل آب های سطحی در محله آبکوه، مسئله ای جدید نیست. به گفته ساکنان، اجرای طرح های عمرانی در این بافت قدیمی، آسفالته شدن زمین ها، پوشیده شدن چاه های قدیمی و مهم تر از همه، اجرانشدن طرح فاضلاب (آگو) دست به دست هم داده اند تا چاه های جذبی کارایی خود را از دست بدهند.

در نتیجه، چاه های جدید نیز طی سال های اخیر توانایی سابق را برای جذب آب ندارند و با هر بارندگی شدید، ساکنان با آب گرفتگی معابر و ترس از ورود آب به منازل خود روبه رو هستند. پیش از این، در هفته اول مهرماه، گزارشی درباره وضعیت چاه های جذبی در این محله منتشر شد. با این حال، مردم محله همچنان بر پیگیری اجرای سریع تر طرح فاضلاب شهری تأکید دارند و معتقدند تنها این راه حل، می تواند مشکل آنان را به صورت ریشه ای برطرف کند.

هم قدم

کنترل فشارخون برای بانوان

با هدف خدمت رسانی به نمازگزاران و ساکنان محله احمدآباد، طرح غربالگری بانوان برگزار می شود. کنترل فشارخون روزهای شنبه، قبل و بعد از نماز مغرب و عشاء در مسجدالرضا (ع) حدفاصل رضا ۳۴ با مشارکت پایگاه بسیج شهید امین و مرکز سلامت مرحوم ادویه چی انجام می شود. همچنین امکان ارجاع رایگان به کلینیک فراهم شده است.

بذر امید برای کودکان

بوستان «نیلوفر آبی» میزبان دانش آموزان دبستان دخترانه شیرودی بود که در برنامه ای بذر گیاهان را در خاک کاشتند. این برنامه با همکاری سازمان پارک ها و فضای سبز، فرهنگ سرای تخصصی محیط زیست و معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه یک برگزار شد. در این رویداد، کودکان باروش های کاشت گیاه و نگهداری از بذر آشنا شدند.

آب های سطحی خیابان صفا جمع شد

با پیگیری معاونت فنی و اجرایی شهرداری منطقه یک، پروژه کانال آب های سطحی خیابان صفا طبق برنامه ریزی انجام شد و به بهره برداری رسید. این پروژه که در راستای تکمیل شبکه جمع آوری آب های سطحی منطقه اجرا شده است، در خیابان صفا به طول سیصد متر و با اعتباری بالغ بر ۳۰ میلیارد ریال به بهره برداری رسید.

شهر خبر

برخورد قاطع شهرداری منطقه یک
با تخلفات ساخت و ساز

اجرای ۲۱ رابی قلع بنا در نیمه اول سال

با پیگیری و اقدامات قانونی شهرداری منطقه یک، در شش ماه نخست سال جاری ۴۳۲ ساختمان غیرمجاز در این منطقه پلمب شد.

شهردار منطقه یک، با اعلام این خبر گفت: اجرای قانون و برخورد جدی با متخلفان ساختمانی، نقش مؤثری در ارتقای کیفیت ساخت و سازهای شهری دارد.

محمود برهانی با اشاره به جزئیات اقدامات انجام شده توضیح داد: در این مدت ۱۸۴۷خطاریه برای توقف عملیات ساختمانی غیرمجاز صادر، ۴۳۲پرونده تخلف به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارسال و ۲۱رای این کمیسیون مبنی بر قلع بنا اجرا شده است.

وی در ادامه افزود: از بین ساختمان های پلمب شده، ۲۵۳ مورد بارق تخلف و بازگشایی و پانزده مورد نیز برش اسکلت داده شده است. شهردار منطقه یک با خطاب قرار دادن شهروندان و مالکان تأکید کرد: شایسته است پیش از آغاز هرگونه عملیات ساختمانی، برای دریافت پروانه و مجوزهای لازم از شهرداری اقدام شود تا از ضررهای احتمالی جلوگیری و حقوق سایر شهروندان نیز رعایت شود.

ساکنان کوچه شهید آفتابی ۶
هنوز درگیر آسیب‌های آتش‌سوزی تیرماه هستند

وضعیت یخ‌زده خانه‌های بدون گاز

هم قدم

حسین برادران فراکوچه بن بست آفتابی ۶، این روزها حال و هوای غم‌باری دارد. بوی خاک و گرد و غبار هنوز در فضای محله پیچیده است و دیوارهای ترک‌خورده، هر بیننده‌ای را به یاد حادثه تلخ چند ماه پیش می‌اندازد. ساکنان پنج‌خانه این کوچه فرعی بن بست، این روزها علاوه بر یادآوری خاطره آن روز، با چالش بزرگی به نام بازسازی زندگی و قطعی گاز روبه‌رو هستند.

همین چند ماه پیش، انفجار در یکی از خانه‌های محله‌شان، آرامش ساکنان را برهم زد؛ حادثه‌ای که نه تنها یک خانه سه طبقه را به طور کامل تخریب کرد، بلکه به خانه‌های اطراف نیز به شدت آسیب زد. حالا پس از گذشت نزدیک به چهار ماه، مردم آفتابی ۶ هنوز درگیر پیامدهای این اتفاق هستند.

● قطع علمک‌های گاز، به خاطر ایمنی مردم

بنابر گفته ساکنان و شاهدان، در انفجار چند ماه پیش، لوله‌های گازکنده و خم‌شد و آتش در حال گسترش بود. امیرکهندل که نوه‌اش در این حادثه فوت کرده و دخترش هم آسیب جدی دیده است، می‌گوید: شدت انفجار به حدی بود که یک ساختمان چهار طبقه را تخریب کرد و لوله‌های گاز چندین خانه نیز شکسته و خم شد. هر لحظه امکان داشت لوله‌های خم‌شده گاز در اثر حرارت آتش منفجر و خانه‌های بیشتری دچار حریق شوند.

به گفته شاهدان، نیروهای آتش‌نشانی برای جلوگیری از فاجعه‌ای دیگر، گاز را قطع کردند. کهندل می‌افزاید: با قطع گاز، آتش خیلی زود، مهار و خوشبختانه از انفجارهای بعدی جلوگیری شد.

● سرکردن اجباری با کپسول گاز

با اتمام ساخت خانه‌های تخریب‌شده، صاحبان آن‌ها برای برقراری امکانات و خدمات شهری مانند آب، برق و تلفن اقدام کردند. رضا دهقان در این باره می‌گوید: خوشبختانه مسئولان سازمان‌های آب و برق به خوبی همکاری کردند و طولی نکشید که این خدمات برقرار شد.

با این حال، اهالی این کوچه از همان زمان، پیگیر اتصال مجدد گاز به منازل خود بوده‌اند اما علی‌رغم پیگیری‌های متعدد، به نتیجه نرسیده است.

یکی دیگر از ساکنان محله با اشاره به مشکلات پیش‌آمده بیان می‌کند: ما برای پخت و پز و حمام با مشکلات بسیاری روبه‌رو هستیم. یک کپسول گاز را با قیمت ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار تومان خریداری می‌کنیم که تنها برای یک هفته کفاف می‌دهد.

● هیچ سازمانی حمایت نمی‌کند

کاظمی، صاحب عطاری سرکوچه که خانه‌اش دیوار به دیوار خانه تخریب‌شده است، در حالی که به ترک‌های دیوار خانه‌اش اشاره می‌کند، از پیگیری‌های بی‌ثمر چنین براینمان می‌گوید: سه بار به سازمان مهندسی گاز مراجعه کردیم، اما می‌گویند باید لوله‌کشی‌های کل ساختمان تعویض شود. هیچ سازمانی برای حمایت از مایای کار نیامده است. پس از بیست روز، گزارش آتش‌نشانی نشان داد نشستی از یکی از طبقات ساختمان کناری بوده است و هیچ‌کس مسئولیتی نمی‌پذیرد. تاکنون مجبور شده‌ایم خودمان برای بازسازی خانه‌هایمان هزینه کنیم.

ماشاء... سمندری که خانه‌اش درست پشت خانه تخریب‌شده قرار دارد، نیز از آسیب به دورنمانده است. او که اتاق خواب، حمام و سرویس بهداشتی خانه‌اش کاملاً تخریب شده، تاکنون ۱۵۰ میلیون تومان هزینه کرده است.

● کسب مجوزهای لازم

رئیس روابط عمومی شرکت گاز خراسان رضوی با اشاره به ضرورت دریافت مجوزهای لازم برای اتصال گاز منازل بازسازی‌شده، می‌گوید: این خانه‌ها پیش از هر اقدامی باید از سازمان نظام مهندسی گاز مجوزهای لازم را دریافت کنند. اخذ مجوز شرکت گاز، مرحله پایانی این فرایند است.

جواد آریانی می‌افزاید: اگر این افراد برگه تأییدیه نظام مهندسی گاز را داشته باشند، می‌توانند به شرکت گاز مراجعه کنند و گاز آنان ظرف ۲۴ ساعت وصل خواهد شد. اما در صورت نداشتن این تأییدیه، مشکل جای دیگری است و باید از مراجع مربوطه پیگیری کنند.

پیاده‌رو سازی به «فردوسی» رسید

پروژه پیاده‌رو سازی بولوار فردوسی با هشتاد درصد پیشرفت فیزیکی به زودی به بهره‌برداری کامل می‌رسد. حسین بنایی‌منش، شهردار منطقه ۲، با اعلام این خبر گفت: این پروژه که در محدوده میدان جانباز تا فردوسی ۱۴ در حال اجراست، با اعتباری بالغ بر ۲۸۰ میلیارد ریال به مرحله پایانی خود نزدیک می‌شود.

جمع‌آوری آلودگی کارتن خواب‌ها از محله عامل

با هدف سامان‌دهی منظر شهری و پاسخ به درخواست‌های ساکنان محله عامل، آلودگی‌های محل تجمع کارتن خواب‌ها در خیابان مجد، حدفاصل تقاطع شهید کریمی و خیابان حر عاملی جمع‌شد. این اقدام با تأکید بر اولویت‌دهی بهبود کیفیت زندگی ساکنان انجام شده است.

بهاری شدن بولوار شهید قرنی با کاشت گل‌های پاییزی

به منظور ارتقای زیبایی بصری و تأمین آرامش روانی شهروندان، عملیات کاشت گل‌های فصلی در فضای سبز بولوار شهید قرنی اجرایی و تعداد پانصد بوته گل داوودی و هشتصد بوته گل همیشه بهار در ابتدای بولوار شهید قرنی کاشته شد. این اقدام در چارچوب برنامه‌های شهرداری برای بهبود منظر شهری و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان انجام شده است.

شهر خبر

مسئولان با خانواده شهیدان محله آیت... عبادی دیدار کردند

به یاد دلاوری‌های برادران مشتاقیان

در راستای گرامیداشت یاد و خاطره شهدای گران‌قدر و تجلیل از خانواده‌های معزز شهدا، خلیل موحد، نایب رئیس شورای اسلامی شهر مشهد، به همراه اعضای شورای اجتماعی محله آیت... عبادی، میهمان خانواده شهیدان مشتاقیان شدند. در این دیدار، موحدی که خود هم رزم سید هادی مشتاقیان بود، خاطراتی از دلاوری‌ها و اخلاص شهید بازگو کرد. خانواده شهیدان سید مهدی و سید هادی و مشتاقیان نیز با صبر و حوصله، میزبانانی گرم و مهربان بودند و این دیدار را به لحظاتی به یادماندنی تبدیل کردند.

میترا صدرا خیابان احمدآباد امروز برای بسیاری از مشهدی ها مترادف است با ترافیک، تابلوهای رنگارنگ، مطلب پزشکان و ساختمان های بلند. اما کمتر کسی می داند که همین خیابان شلوغ و پررفت و آمد، چند دهه پیش فقط یک مسیر خاکی بود که از میان باغ ها و خانه های ویلایی می گذشت.

خیابان احمدآباد، که امروز نبض تردد و زندگی شهری در آن می زند، دیروز پایانی بر سکوت کوچه باغ های حاشیه شهر بود. بولواری که هفتاد سال، مسیر عبور بیلاقات بوده، اکنون خودش مقصد شده است.

از حضور باشکوه هنرستان صنعتی و سینما آفریقا (شهر فرنگ) که خاطره ها در سینه دارند، تا هیاهوی روزمره پاساژهای موبایل و بیمارستان قائم (عج) (شهناز)؛ از جبروت هتل هما تا گذرهای همیشه شلوغ پاستور و پرستار. اینجا تابلویی کامل از یک شهر است، جایی که گذشته و حال در هم می آمیزد و هویتی از شهر مشهد را روایت می کند.

محله احمدآباد مشهد، چطور از یک منطقه باغی در اوایل قرن چهاردهم به منطقه برخوردار شهری تبدیل شد؟

سرگذشت مزرعه حاج احمد آقا

بخش هایی از اراضی مصادره شده در احمدآباد به آن ها عودت داده شد. اما بخش اعظم این اراضی از دست این خانواده خارج شد. محدوده قلعه دراز، که همان محدوده سرم سازی رازی امروز است، تا اوایل سال های ۱۳۲۵ تا ۱۳۳۰ وجود داشته و به مرور تخریب شده است.

میدان تقی آباد و جاده وکیل آباد را هم می توان روی نقشه سال ۱۳۳۳ مشهد مشاهده کرد. خیابان احمدآباد از این دوره به بعد در حال شکل گیری بوده و حداقل محدوده روستای تقی آباد تا قلعه احمدآباد است.

مزرعه احمدآباد دارای قلعه یا محل سکونت کشاورزان هم بوده که به «قلعه دراز» شهرت داشته و بین فلکه احمدآباد (طالقانی کنونی) تا سه راه راهنمایی گسترده بوده است. پس از واقعه مسجد گوهرشاد در سال ۱۳۱۴ خورشیدی و کشته شدن محمدولی خان اسدی، (نایب التولیه آستان قدس)، سمت او به استاندار وقت خراسان، یعنی فتح... پاکروان، واگذار شد. بعد از آن آستان قدس ادعا کرد زمین های احمدآباد جزو مزرعه وقفی الوندشت بوده است و در نیمه اول سال ۱۳۱۵ خورشیدی صاحب آن شد. پس از شهریور ۱۳۲۰ و در پی طرح دعوی حقوقی این خاندان،

محله احمدآباد مشهد در گذشته ای نه چندان دور، منطقه ای باغی و مزرعه ای در حاشیه شهر و یادگار نوه ملک التجار خراسان بود. براساس آنچه در کتاب «جغرافیای تاریخی مشهد» نوشته مهدی سیدی آمده است، «این مزرعه در اوایل سده چهارده خورشیدی به حاج رضا رئیس التجار، فرزند حاج ابوالقاسم (ملک التجار خراسان)، تعلق داشته و او آن را به نام فرزند خود حاج احمدآقا به ثبت رسانده است؛ نامی که حالا این محدوده به آن معروف است.»

احمدآباد
یادگار
ملک التجار
خراسان

همچنین در جلد نهم کتاب «فرهنگ جغرافیای ایران»، اثر حاج علی رزم آرا که سال ۱۳۲۹ خورشیدی منتشر شده، احمدآباد چنین معرفی شده است: «حومه شهرستان مشهد؛ سرراه شوسه عمومی مشهد به وکیل آباد؛ جلگه؛ معتدل؛ سکنه؛ ۱۶۹؛ شیعه؛ فارسی؛ قنات؛ رودخانه؛ غلات؛ تریاک؛ میوه جات؛ شغل؛ زراعت و مال داری؛ راه اتومبیل رو؛ اداره دام پزشکی و اداره کشاورزی در آنجا قرار دارد؛ دارای برق.»

جاده های اطراف مشهد فراهم گردیده و هیئتی برای انجام این امر به مشهد آمدند و کمپانی های برنده مناقصه تحت نظارت و مراقبت اداره کل آسفالت شروع به کار نمودند و قرار شد راه وکیل آباد را از فلکه تقی آباد تا نزدیک رودخانه وکیل آباد و راه تهران به مشهد را از میدان تقی آباد تا مقابل فرودگاه آسفالت ریزی نمایند و این عملیات تا اواسط سال ۱۳۳۰ انجام خواهد یافت و مردم از گرد و خاک جاده های مزبور آسوده خواهند شد.

در اوایل دهه ۳۰ هر چند خیابان احمدآباد به معنای واقعی آن شکل نگرفته بود، اسناد تاریخی حکایت از آسفالت شدن این خیابان در سال ۱۳۳۰ دارد. در کتاب «اخبار خراسان در مطبوعات دوره محمدرضا شاه پهلوی»، نوشته شده است: «در تاریخ ۱۱ مهر ۱۳۲۹، مقدمات آسفالت ریزی

۷۴ سال
قبل، اولین
آسفالت برتن
احمدآباد

تثبیت نام «احمدآباد» در دهه ۵۰

در دهه ۱۳۴۰ شمسی، با گسترش شهر مشهد و نیاز به توسعه زیرساخت ها، محله احمدآباد نیز وارد روند توسعه شهری شد. در این دوره، اقداماتی مانند لوله کشی آب و احداث خیابان ها و معابر در این منطقه آغاز شد. این تحولات باعث شد احمدآباد از یک منطقه باغی به محله ای شهری تبدیل شود.

با گسترش شهر مشهد در این دهه، شهرداری اقدام به احداث محوری جدید برای اتصال مرکز شهر به بخش های جنوبی کرد. این طرح، نقطه آغاز شکل گیری خیابانی شد که امروزه با نام احمدآباد شناخته می شود.

روایت های برخی ساکنان قدیمی، نام فرح در اوایل دهه ۵۰ از این خیابان حذف و نام احمدآباد به طور رسمی برای آن تثبیت و ماندگار شده است. در اوایل دهه ۱۳۵۰، شهرداری مشهد، طرح آسفالت و جدول گذاری خیابان را اجرا کرد. عرض خیابان حدود دوازده تا چهارده متر بود و برای نخستین بار لوله های آب، برق و تلفن در آن کشیده شد. از همان زمان، چهره خیابان تغییر کرد؛ مغازه ها و مطب های کوچک در طبقه پایین خانه ها شکل گرفتند و احمدآباد کم کم رنگ و بوی شهری به خود گرفت.

خیابانی مدرن با خاطرات قدیمی

امروز احمدآباد خیابانی عربی، شلوغ با پیاده رویایی سنگ فرش شده است. ساختمان های چند طبقه، تابلوهای درخشان و ازدحام خودروها چهره ای مدرن به آن بخشیده است. با این حال، اگر کمی دقت کنید، هنوز در گوشه و کنار خیابان، دیوارهایی آجری و درهایی قدیمی می بینید که یادگار خانه های دهه ۴۰ و ۵۰ هستند؛ نشانی از روزهایی که این خیابان آرام و خلوت بود. احمدآباد امروز نه فقط یک خیابان، بلکه بخشی از حافظه جمعی مشهد است؛ خیابانی که مسیر خاکی دیروزش، اکنون به شریان زندگی شهر بدل شده است.

خانه هایی که جایشان را به مغازه دادند

در دهه ۱۳۶۰، بارش سریع جمعیت و افزایش ارزش زمین، خانه های ویلایی یکی یکی تخریب شدند و جای خود را به ساختمان های دو یا سه طبقه تجاری دادند. تا دهه ۱۳۷۰، دیگر کمتری از بافت مسکونی قدیمی باقی مانده بود. خیابان احمدآباد به یکی از محورهای اصلی مشهد تبدیل شد؛ جایی که پزشکان، بانک ها، فروشگاه ها و کافه ها در کنار هم فعالیت می کردند و چهره جدیدی را در این معبر نشان می دادند.

بناهای شاخص و هویت ساز در خیابان احمدآباد

خیابان احمدآباد میزبان تعدادی بنای تاریخی و مهم است که هریک، بخشی از هویت این محور را تشکیل می دهند.

هنرستان صنعتی شهید بهشتی

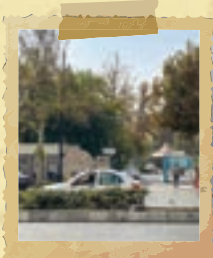
بر پایه اسناد تاریخی، عملیات احداث این هنرستان در مهر سال ۱۳۱۸ در میدان تقی آباد در بر زمینی به وسعت ۱۶ هزار و پانزده متر مربع آغاز شد. پس از گذراندن فراز و نشیب های متعدد، دانش آموزان از سال ۱۳۲۳ توانستند در این ساختمان مستقر شوند و به تحصیل بپردازند. توسعه این هنرستان در سال ۱۳۲۶ با تکمیل طبقه دوم ادامه یافت.

مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی

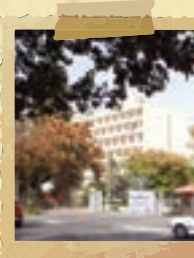
این مرکز تحقیقاتی در پی ورود بیماری طاعون گاوی به ایران از مرز افغانستان، اول شهریور سال ۱۳۲۸ در اراضی روستای احمدآباد مشهد (محل کنونی) تأسیس شد تا به عنوان شعبه شمال شرق کشور مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی فعالیت کند.

بیمارستان قائم (عج)

ساخت این بیمارستان در مرداد ۱۳۳۹ آغاز شد و ابتدا به صورت ساختمان های اداری و درمانگاه بود. با تکمیل تدریجی بناد فاصله سال های ۱۳۴۴ تا ۱۳۴۶، همه بخش های آن به بهره برداری رسید. بیمارستان قائم به طور رسمی در سوم آبان ۱۳۵۰ با نام بیمارستان شهناز افتتاح شد و اولین بیمار خود را در ۲۲ آبان همان سال در بخش داخلی پذیرش کرد. ظرفیت اولیه این بیمارستان ۲۰۰ تخت و گنجایش حداکثری آن ۴۵۹ تخت طراحی شده بود. طرح توسعه این بیمارستان با خرید یک بیمارستان کوچک مجاور در سال ۱۳۵۳ آغاز شد و توسعه آن با زیربنای ۱۰ هزار متر مربع در سال ۱۳۵۴ کلید خورد و در نهایت سال ۱۳۶۲ به بهره برداری رسید.

هتل هما

یکی دیگر از بناهای شاخص این خیابان، هتل پنج ستاره هماست. این هتل که پیش تر با نام «هایت» شناخته می شد، ۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۲ در خیابان احمدآباد گشایش یافت. هتل هما با ۱۳۵۰ اتاق و امکاناتی در قالب ساختمان اصلی، آپارتمان ویلایی، یکی از هتل های پنج ستاره بزرگ و با سابقه مرکز شهر مشهد شناخته می شود.

بازار قسطنطنیه؛ یادگاری پاید از معماری ایرانی

در فاصله بین بولوار ملاصدرا و خیابان رضا، بازار قسطنطنیه قرار دارد که یکی از بازارهای قدیمی احمدآباد شناخته می شود. این بازار که سال ۱۳۵۸ توسط جواد شالچی طوسی ساخته شد، در زمان خود بی رقابت توصیف می شده است. ویژگی شاخص این بازار که پس از چهار دهه، همچنان بر تمایز آن تأکید دارد، بهره گیری از آیین کاری ها و گچ بری های ظریف در نمای داخلی آن است. معماری اصیل ایرانی به کار رفته در این بنا و همچنین حفظ حالت اولیه و پیرترین اغلب مغازه ها، از دیگر عوامل ماندگاری و جذابیت این بازار قدیمی به شمار می رود.

پاساژ بابک؛ از پوشاک تا سازهای موسیقی

پاساژ بابک، از جمله مراکز قدیمی و شناخته شده در خیابان احمدآباد و نزدیک بولوار ملاصدرا واقع شده است. این مجتمع تجاری که سال ۱۳۵۹ و پس از پیروزی انقلاب اسلامی توسط محمود عبدل زاده فخار احداث شد، در ابتدا میزبان هفده مغازه فعال در زمینه پوشاک بود. با گذشت زمان و از اوایل دهه ۷۰، گرایش غالب مغازه داران این پاساژ به فروش ابزار آلات موسیقی تغییر یافت.

منابع:

کتاب ها و مجلات

- جلد نهم کتاب، فرهنگ جغرافیای ایران، اثر حاج علی رزم آرا.
- کتاب جغرافیای تاریخی مشهد، نوشته مهدی سیدی.
- کتاب اخبار خراسان، روزنامه خراسان شماره ۱۱۰۳۷۴ مهر ۱۳۲۹.

سایت ها

- نگاهی به تاریخچه عجیب محله احمدآباد، مشهد/ شهرآرا نیوز ۷ آبان ۱۴۰۳.
- دانشنامه مشهد الرضا^(ع).
- سایت مؤسسه تحقیقات واکسن و سرم سازی رازی.
- سایت هتل هما.

گفت و گو ها

- رضا سلیمان نوری، نویسنده و پژوهشگر تاریخ و هویت مشهد.
- علی عبد اللهیان، صاحب فروشگاه پارچه عبد اللهیان.
- محمود عبدل زاده فخار، مدیر باشگاه چمران و مدیر پاساژ و مهمان پذیر بابک.

نقشه

- نقشه ۱۳۱۰، ۱۳۳۳، ۱۳۴۸ و ۱۳۵۵.

همراه با خاطرات حسین فروتن در روستای فراموش شده نخودک

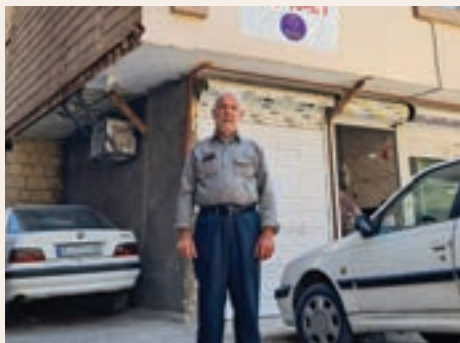
به دنبال یک قرانی در تپه‌های خاکی

محله‌گردی

۲

در خیابان موسوی تبار ۳،۶ فعلی انبار بزرگ غله قرار داشت. این بنا با فاصله یک متری از سطح زمین، روی تعدادی پایه آجری ساخته شده بود. بیشتر اوقات با بچه‌ها در میان پایه‌های آن به بازی قایم باشک و کلوخ بازی مشغول می‌شدیم. گاهی کلوخ به سروبدنمان می‌خورد.

ایستگاه اول

حسین برادران فراخیان ابوطالب ۵۷ یا شهید سید مهدی موسوی تبار مسیری است به سمت روستایی فراموش شده به نام نخودک؛ روستایی که تا دهه ۷۰ وجود داشت و بعد از آن با الحاق به شهر مشهد، امروز بخشی از محله ایثارگران را تشکیل می‌دهد. حسین فروتن سال ۱۳۳۲ در روستای نخودک به دنیا آمد. با او همراه می‌شویم و او از خاطرات آن سال‌ها می‌گوید.

اولین مدرسه روستای نخودک بین سال‌های ۱۳۳۰ تا ۱۳۳۵ در محل دبستان فعلی خادم‌باشی و عدل در موسوی تبار ۲۱ ساخته شد. یک روز که معلم قصد فلک‌کردنم را داشت، از مدرسه فرار کردم و دیگر نرفتم. پدرم اسمم را در یکی از مدارس محله سمزقند نوشت و تحصیلات ابتدایی را آنجا گذراندم.

ایستگاه دوم

ایستگاه سوم

ایستگاه چهارم

مسجد ابوالفضل نخودک، در کوچه ابوطالب ۵۷ قدمتی سیصدساله دارد. هر سال، ماه محرم در مسجد، نذری آبگوشت می‌دادند. من مسئول توزیع غذا بودم. برای آنکه کسی نگوید پارتی بازی کرده‌ام، ظرفی را که گوشت کمتری داشت، به خانواده‌ام می‌دادم.

ایستگاه پنجم

هر سال قبل از زمستان، پشت بام خانه‌ها را کاهگل می‌کردند و کوچه‌ها پر از تپه‌های خاکی می‌شد. یک روز هنگام بازی، پول یکی از بچه‌ها در میان خاک افتاد. برای پیدا کردن آن یک قرانی، همه خاک تپه‌ها را کف کوچه ریختیم. صاحب خانه بیرون آمد و با دیدن این وضعیت، دنبالان کرد و ما فرار کردیم.

ایستگاه ششم

تنهادرخت بازمانده از دوران کودکی ما همین درخت توت جلو مسجد است. یک روز که همراه دوستم برای توت خوردن بالای آن رفته بودیم، او بالای یکی از شاخه‌های باریک رفت و چون سنگین بود، شاخه شکست و سقوط کرد. بلافاصله پدر و مادرش را خبر کردم و آن‌ها را سوار گاری کردند و به درمانگاه بردند.

باغ اربابی در کوچه شهید موسوی تبار ۱۰ فعلی قرار داشت و هنوز آثارش موجود است. هر سال چند روز مانده به عید، همسر ارباب با مقداری لباس و پارچه نوبه باغ می‌آمد. ما بچه‌ها همراه مادرهایمان به باغ می‌رفتیم و او به هر کدام از ما یک پیراهن و یک پارچه شلوا می‌داد.

دیوار باغ قدیمی

عکس: حسین برادران فر شهزاد

پدربزرگ‌ها و نوه‌های محله احمدآباد، در مسجدالنبی (ص) گردهم آمدند

حس خوب دوباره پدر شدن

عیدگاه

● سنتی ایرانی که باید زنده بماند

محسن بهروزفر، یکی دیگر از پدربزرگ‌های حاضر در این مراسم که همراه نوه‌اش شرکت کرده است، برگزاری این برنامه را حرکتی فرهنگی و ارزشمند می‌داند و می‌گوید: اگر چنین برنامه‌هایی برای زوج‌های جوان، با جویزی که مورد نیازشان است، برگزار شود، تأثیرش بر تشویق به فرزندآوری بیشتر خواهد بود. جوان‌ها واقعا به حمایت نیاز دارند.

بهروزفر از سنت حمایت خانوادگی در فرهنگ ایرانی یاد می‌کند و می‌افزاید: در خانواده‌های ایرانی، همیشه پشتیبانی و همراهی وجود داشته است. پدر و مادر و حتی پدربزرگ و مادربزرگ در همه مراحل زندگی کنار فرزندان هستند. امروز هم که شرایط اقتصادی سخت‌تر شده است، ما بزرگ‌ترها باید در حد توان در مسائل مالی و حمایتی کنار فرزندانمان باشیم تا بتوانند ازدواج کنند و بچه دار شوند.

● برای قدردانی از پدربزرگ‌ها

همایون محمدیان‌فر، معاون فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه یک، درباره طرح مغز بادام می‌گوید: این طرح از سوی معاونت اجتماعی سازمان شهرداری مشهد و با همکاری شوراهای اجتماعی محلات و مساجد منتخب شهر اجرایی می‌شود. هدف ما تشویق خانواده‌ها به ازدواج بموقع و فرزندآوری است. در این مسیر، قدردانی از پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌هایی که با تجربه و حمایتشان الگوی خانواده‌های جوان هستند، اهمیت زیادی دارد.

در زمان مناسب ازدواج کنند، پدر و مادرها هنوز جوان هستند و می‌توانند در بزرگ کردن نوه‌ها کمک کنند. این یعنی تداوم مهر و تجربه در خانواده.

● شیرینی زندگی با آمدن نوه

از سه فرزند علی برادران ناصری هفتادساله و بازنشسته، تنهایی ازدواج کرده است و اکنون نوه‌ای کوچک دارد که به گفته خودش، شیرینی زندگی‌اش را چند برابر کرده است. او هر روز برای نماز مغرب و عشاء به مسجد می‌آید و همان‌جا متوجه برنامه مغز بادام شده است. با لبخند می‌گوید: نوه داشتن حس دوباره پدر شدن را در من ایجاد کرده است، اما با آرامش و لذت بیشتر. به بچه‌هایم همیشه گفته‌ام در جوانی بچه دار شوند. خدا خودش روزی بچه‌ها را می‌رساند.

صدرا مسجدالنبی (ص) در محله احمدآباد، این بار میزبان جمعی از پدربزرگ‌های محله بود؛ مردانی که نه تنها نقش پدری را در زندگی خود به خوبی ایفا کرده‌اند، بلکه امروز با تجربه و محبتشان، نسل جوان خانواده را برای ادامه راه زندگی دلگرم می‌کنند. برنامه‌ای با عنوان «مغز بادام» به همت معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه یک و با هدف ترویج فرهنگ ازدواج بموقع و فرزندآوری برگزار شد تا از پدربزرگ‌هایی که از سال ۱۴۰۱ تا امروز نوه دار شده‌اند، قدردانی شود.

● ثمرات ازدواج به موقع

بیش از پنجاه پدربزرگ در مسجدالنبی (ص) گردهم آمده‌اند. در این برنامه صمیمانه از خانواده‌هایی تجلیل شد که با رفتار و حمایتشان، فرزندان خود را به تشکیل خانواده و فرزندآوری تشویق کرده بودند. سید حسن ملک جعفریان، کارمند بازنشسته بانک صادرات که سه دختر و شش نوه دارد، با رضایت و افتخار از حمایت خود و همسرش از فرزندانشان یاد می‌کند و می‌گوید: برگزاری چنین برنامه‌هایی واقعا خوب است و امیدوارم ادامه پیدا کند. دخترانم زود ازدواج کردند و ما از همان ابتدا کنارشان بودیم. یادام است دختر بزرگم هنوز دانشجویی که مادر شد. ماکمش می‌کردیم تا هم درس بخواند و هم مادر خوبی باشد. خودم بارها نوه‌ام را به دانشگاه بردم تا او بین کلاس‌ها بتواند بچه‌اش را ببیند و نیازهایش را برطرف کند. او باور دارد که ازدواج به موقع، وقتی با حمایت خانواده همراه باشد، باعث پایداری بیشتر زندگی می‌شود و می‌گوید: اگر جوان‌ها

نوجوان ورزشکار و حافظ قرآن ساکن محله کوی امیرالمؤمنین (ع)
۲ رقیب تمرینی در خانه دارد

شیرینی رقابت با برادرها

هم رقابت می‌کنیم. هر وقت یک مدال به مدال‌های قهرمانی‌ام اضافه می‌شود، به آن‌ها می‌گویم بچنید که مدال‌های من کم‌کم بیشتر از شما می‌شود. در واقع این رقابتی دوستانه و شیرین است.

● از رقابت‌هایی که در آن‌ها شرکت کرده‌ای، خاطره‌ای داری؟

در یکی از مسابقات استانی که در مشهد برگزار شد، با حریفی که وزن و سنی بیشتر از من داشت، مسابقه دادم. طی مسابقه داور به اشتباه به او دو امتیاز داد و من را بازنده اعلام کردند. اما با تلاش مربی‌ام و بررسی دوباره مسابقه، واقعیت مشخص شد و من برنده شدم.

● دوست داری ورزش کیک بوکسینگ را ادامه بدهی؟

بله، امسال با کسب مقام قهرمانی کشور، مجوز حضور در مسابقات بین‌المللی را به دست آوردم.

● اوقات فراغت را چگونه می‌گذرانی؟

به آموزش زبان انگلیسی و حفظ قرآن می‌پردازم. از سال گذشته که حفظ قرآن را آغاز کرده‌ام، تاکنون توانسته‌ام هفت جزء را حفظ کنم و به تازگی جزء هشت را هم شروع کرده‌ام.

● دوست داری در آینده چه کاره بشوی؟

از کودکی، خود را در لباس یک پزشک تصور می‌کنم. می‌خواهم متخصص جراح شوم و به بیماران کمک کنم. به تدریس و مربیگری قرآن نیز علاقه مندم.

و مادر و دو برادر، که اگر نبود، این همه افتخار ورزشی کسب نمی‌کردم.

● برادرهایت چگونه در پیشرفت ورزشی تو تأثیر داشتند؟

آن‌ها چون از من بزرگ‌ترند و ورزش را زودتر شروع کرده‌اند، تجربه بیشتری دارند. فنون و قوانین ورزشی را در اختیارم قرار دادند و از همه مهم‌تر اینکه مادر خانم حریف تمرینی یکدیگریم.

● با توجه به ورزش حرفه‌ای هر سه نفرتان، رقابت ورزشی بین شما وجود دارد؟

بر سر کسب مدال‌ها و قهرمانی‌های بیشتر با

حسین برادران فرازانین زهرا تنها، از سال ۱۴۰۱ ورزش کیک بوکسینگ را آغاز کرده و تاکنون موفق به کسب چندین مدال رنگارنگ استانی و یک مدال طلای کشوری در رشته کیک بوکسینگ (سبک پنجاک سیلات) شده است. این نوجوان یازده ساله در کوی امیرالمؤمنین (ع) زندگی می‌کند و دو برادر ورزشکار دارد که در خانه حریفان تمرینی او محسوب می‌شوند و بین آن‌ها رقابتی شیرین و دوستانه برای کسب افتخارات ورزشی بیشتر وجود دارد.

● قطور شد که با ورزش کیک بوکسینگ آشنا شدی؟

در خانه ما، دو برادر بزرگ‌ترم پیش از من در ورزش کاراته فعال بودند. دیدن حرکات و تمرین‌های ورزشی آن‌ها در خانه، سبب شد من به هنر رزمی کیک بوکسینگ علاقه مند شوم.

● در این مسیر موفقیت‌هایی هم داشته‌ای؟

در اولین مسابقه که چند ماه بعد از ورود به کیک بوکسینگ داشتم، مقام اول مسابقات استانی را کسب کردم. تا امروز هم ۶ مقام استانی و یک مقام اول مسابقات کشوری به دست آورده‌ام.

● چه کسی بیشتر از همه، تو را به ورزش تشویق کرده است؟

اول از همه علاقه خودم مؤثر بود. بعد از آن تشویق‌های پدر

ساکنان محلات بولوار توس از رئیس کلاتتری معراج قدردانی کردند

امن کردن محله با کار فرهنگی

عیدگاه

باتوانمندی بسیار خوبی هستند و ما باید از ظرفیت حضور آن‌ها بهره ببریم. رئیس کلاتتری معراج ادامه داد: اعتقاد من، کار فرهنگی و فرهنگ‌سازی بین مردم است. اگر مردم مانند گذشته از حال هم‌باخبر باشند و همسایه‌های همسایه را داشته باشد، یک فرد بزه‌کار و غیربومی نمی‌تواند در میان آنان دوام بیاورد.

وی به شبکه ارتباطی گسترده و مؤثر در محله نیز اشاره کرد و افزود: خوشبختانه ارتباط بسیار خوبی بین کلاتتری، سپاه و بسیج این محلات وجود دارد و ما از همه ظرفیت‌های موجود، به ویژه ریش سفیدان و ائمه جماعات تا معتمدان و اعضای شوراهای اجتماعی، استفاده می‌کنیم. سرهنگ فعال در پایان تأکید کرد که کلاتتری خانه مردم است. مردم باید بتوانند به اینجا بیایند و درباره مشکلاتشان صحبت کنند.

مردم را عاملی کلیدی در افزایش احساس امنیت اهالی بولوار توس دانست و گفت: نگاه سرهنگ فعال فقط نظامی و انتظامی نیست و بیشتر رویکردی فرهنگی با محوریت صلح و آشتی دارد. رئیس کلاتتری معراج همیشه پای کار و دغدغه‌مند و به طور معمول به دنبال رفع ریشه‌ای مشکلات است. سرهنگ فعال که از سه سال پیش، مسئولیت این کلاتتری را بر عهده گرفته است، حوزه استحفاظی بسیار متنوع و پیچیده‌ای را مدیریت می‌کند: از میدان معراج تا کال زرکش، پنج روستای اطراف آن و بزرگراه آسیایی که به گفته وی «زیستگاه همه جور حوادثی است».

او در پاسخ به این پرسش که چگونه در چنین بستری امنیت را برقرار کرده است، توضیح داد: خاصیت حاشیه‌شهر این است که آن را به ارادل و اوپاش و ناامنی نسبت می‌دهند. اما نگاه من این نیست. در بین ساکنان، افراد اصیل و قدیمی

صفائی ادراقدامی خودجوش و صمیمانه، جمعی از شهروندان محلات تحت پوشش کلاتتری معراج، از خدمات بی‌وقفه و تأثیرگذار سرهنگ امیررضا فعال قدردانی و تشکر کردند. آنان ایجاد آرامش و امنیت پایدار در محله را مهون نقش کلیدی و نگاه ویژه وی و همکارانش می‌دانند.

اهالی محلات بولوار توس مانند مهدی آباد، نوده و مشهدقلی در این دیدار از تجربه سه ساله امنیت پایدار و رابطه‌ای مبتنی بر اعتماد گفتند: رابطه‌ای که بر اساس کار فرهنگی و تلاش برای صلح و آشتی شکل گرفته است.

● گوش شنوای دغدغه‌های مردم

حجت‌الاسلام فرهاد تفضلی، از معتمدان محله، حضور بموقع و دلسوزانه سرهنگ فعال در صحنه‌های مختلف و شنیدن دغدغه‌های

استقبال بی‌نظیر از اولین همایش پیاده‌روی توس

۳ هزار نفر، پابه پای هم

صفائی برای نخستین بار همایش پیاده‌روی خانوادگی در بولوار توس، با حضور بی‌نظیر بیش از ۳ هزار نفر از شهروندان، اعضای باشگاه‌های ورزشی و تشکل‌های مردمی برگزار شد. این مراسم با برنامه‌های متنوعی مانند حرکات ورزشی گروهی و سرود خوانی همراه بود که فضایی صمیمانه و پر نشاط برای شرکت‌کنندگان ایجاد کرد.

همایش با یک پیاده‌روی دسته‌جمعی از مقابل آسایشگاه فیاض بخش آغاز شد و در بوستان پردیس به پایان رسید. در ادامه برنامه‌های متنوع، شاد و بانشاطی در بوستان برگزار شد. معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری منطقه ۲، تشکل‌های مردمی و شوراهای اجتماعی محله بولوار توس در برپایی این برنامه نقش داشتند.

● عباس سیستانی، فعال اجتماعی محله نوده که خواستار تداوم و گسترش این گونه برنامه‌ها از سوی مسئولان است، می‌گوید: بیشتر گروه‌های اجرایی در این برنامه، بومی محلی هستند که نشان از توانمندی‌های جوانان بولوار توس دارد. امیدواریم برنامه‌های فرهنگی ورزشی در محلات ما ادامه دار باشد.

● امیرمحمد جامی و تیم‌های کیدوی او که مدال‌های رنگارنگ کشوری بسیاری دارند، در این برنامه حضور یافته‌اند. جامی می‌گوید: همیشه در مسابقات سطح شهر و کشور اجرامی کنیم، اما این بار در این همایش گرد هم آمده‌ایم تا نمایشی دیدنی برای هم‌محله‌ای‌ها و خانواده‌های خودمان در بولوار توس اجرا کنیم.

● نیکوکار، مربی دختران کونگ فوکار باشگاه «فاتح» که با انرژی در اولین دوره همایش پیاده‌روی بولوار توس حاضر شده است، می‌گوید: در این رویداد ورزشی علاوه بر مردم، تیم‌های ورزشی هم حضور دارند که نشان می‌دهد بولوار توس، جوانان پرانرژی و ظرفیت‌های خوبی دارد و باید به آن توجه ویژه‌ای شود.